

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΘΕΜΑ: ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Με την υπ' αριθμό 71/9-3-2020 απόφαση του, το Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Μυλοποτάμου ενέκρινε την έναρξη των διαδικασιών ονομασίας οδών και πλατειών του οικισμού Περάματος, Κοινότητας Περάματος Δήμου Μυλοποτάμου. Με την ίδια απόφαση κάλεσε το Κοινοτικό Συμβούλιο Περάματος να καταρτίσει την σχετική πρόταση, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών με αριθμό 6 και Α.Π. 8257/3-2-20, η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα εισήγηση ως **«Επισυναπτόμενο 1»**.

Με την υπ' αριθμό 5/2020 (16-6-20) του Κοινοτικού Συμβουλίου Περάματος καταρτίστηκε η σχετική πρόταση ονομασίας οδών και πλατειών του οικισμού Περάματος, Κοινότητας Περάματος Δήμου Μυλοποτάμου, συμπεριλαμβανομένου και του Ανοικτού Θεάτρου Κοινότητας Περάματος.

Υπενθυμίζουμε, ότι ήδη, είχαμε εισέλθει στην κατάσταση μη λειτουργίας των οργάνων παρά μόνο για έκτακτες καταστάσεις και δια περιφοράς λόγω της πανδημίας του covid -19. Ως εκ τούτου η εισήγηση της Κοινότητας Περάματος, απεστάλη κατόπιν συνεννόησης προς την Επιτροπή Ονομασίας και Μετονομασίας Συνοικιών Οδών και Πλατειών Ν. Ρεθύμνης στις 28-9-'20 με το υπ' αριθμό πρωτοκόλλου 11838 έγγραφο του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου Μυλοποτάμου.

Ωστόσο, στις 14 Σεπτεμβρίου 2020, κατατέθηκε στον Δήμο Μυλοποτάμου αίτημα της οικογένειας των απογόνων του Νικολάου Αντ. Λαδιανού, με θέμα πρόταση ονομασίας οδού του οικισμού Περάματος, η οποία και επισυνάπτεται στην παρούσα εισήγηση, ως **«επισυναπτόμενο 2»**. Το αίτημα αυτό απεστάλη στο Κοινοτικό Συμβούλιο Περάματος, το οποίο με την υπ' αριθμό 7/18-9-20 απόφαση του, την απέρριψε. Η απόφαση αυτή, συμπεριελήφθη στην

παραπάνω αποστολή προς την Επιτροπή Ονομασίας και Μετονομασίας Συνοικιών Οδών και Πλατειών Ν. Ρεθύμνης.

Αφού είχαν σταλεί οι προαναφερθείσες αποφάσεις στην Επιτροπή Ονοματοθεσιών, υποβλήθηκε αίτημα προς τον Δήμο Μυλοποτάμου και από τους Βασίλειο και Ιωάννη Ιωάννου με αίτημα ονομασίας οδού για τον πατέρα τους και πρώην Κοινοτάρχη Περάματος Μιχαήλ Ιωάννου **(επισυναπτόμενο 3)**. Το αίτημα κοινοποιήθηκε στην Κοινότητα Περάματος, χωρίς ωστόσο, να έχουμε λάβει κάποια σχετική απάντηση.

Η Επιτροπή Ονομασίας και Μετονομασίας Συνοικιών Οδών και Πλατειών Ν. Ρεθύμνης, συνεδρίασε 31 Μαΐου 2021 λόγω των υφιστάμενων μέτρων που ίσχυαν ως προς τις συνεδριάσεις των δημόσιων οργάνων, ένεκα των αυστηρών μέτρων καραντίνας που είχαν επιβληθεί στο μεσοδιάστημα για την μη διασπορά του κορωνοϊού. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχει και ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Μυλοποτάμου ως τακτικό μέλος την τελευταία δεκαετία.

Κατά την παραπάνω συνεδρίαση ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Μυλοποτάμου, ζήτησε διευκρινήσεις από την Πρόεδρο της Επιτροπής κ. Ελένη Πετρακάκη, για το πώς πρέπει το Δημοτικό Συμβούλιο να διαχειριστεί τις δύο νέες αιτήσεις, που υποβλήθηκαν μετά την κατάρτιση της πρότασης της Κοινότητας. Η κ. Πετρακάκη, απάντησε, ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, οφείλει να ψηφίσει σύμφωνα με την τελική απόφαση της Επιτροπής Ονοματοθεσιών, διευκρινίζοντας από την πλευρά της, πως τα όποια σχετικά αιτήματα έχουν υποβληθεί, θα πρέπει να εξεταστούν από το Δημοτικό Συμβούλιο. Εφόσον, το Δημοτικό Συμβούλιο διαφωνήσει με κάποιες από τις ονομασίες, απέχει από απόφαση για συγκεκριμένους δρόμους, τους οποίους προτείνει και πάλι προς το Κοινοτικό Συμβούλιο για να γίνει η διαδικασία από την αρχή μόνο για τους δρόμους αυτούς.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, μπορεί ακόμα να απέχει, σύμφωνα με τον νόμο, από οποιαδήποτε σχετική απόφαση για το σύνολο της πρότασης, οπότε η διαδικασία γίνεται από την αρχή. Διευκρινίζεται πως για την περίπτωση αυτή, δίδεται τρίμηνη προθεσμία, ωστόσο, στην προκείμενη περίπτωση δεν ισχύει λόγω των ειδικών μέτρων που ίσχυαν κατά την πανδημία και τα διοικητικά όργανα συνεδρίαζαν μόνο για τις επείγουσες περιπτώσεις, στις οποίες δεν εμπíπτουν οι περιπτώσεις ονομασίας οδών και πλατειών.

Αφού, δόθηκαν οι παραπάνω διευκρινίσεις, η Επιτροπή Ονοματοθεσιών, γνωμοδότησε ομόφωνα ως προς την πρόταση της Κοινότητας Περάματος, απορρίπτοντας μόνο την πρόταση ονομασίας του Ανοικτού Θεάτρου Μυλοποτάμου, καθώς δεν αποτελεί αρμοδιότητα της αλλά αποκλειστικά του Δημοτικού Συμβουλίου. Η γνωμοδότηση αυτή έχει αριθμό 1/2021 και απεστάλη στον Δήμο Μυλοποτάμου στις 7 Ιουνίου 2021.

Λόγω, του ότι το Δημοτικό Συμβούλιο Μυλοποτάμου εκείνη την περίοδο αλλά και τους επόμενους μήνες, συνεδρίαζε δια περιφοράς, υπήρξε συνεννόηση με το Κοινοτικό Συμβούλιο Μυλοποτάμου να μην μπει το θέμα ονομασίας οδών και πλατειών της Κοινότητας Περάματος έως την επιστροφή στις δια ζώσης συνεδριάσεις του οργάνου, λόγω της σοβαρότητας που διέπει την συγκεκριμένη διαδικασία.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Μυλοποτάμου ξεκίνησε να λειτουργεί με την μέθοδο της τηλεδιάσκεψης στις 23 Ιουνίου 2021 και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Περάματος, διευκρίνισε ακολούθως, πως δεν είχε αντίρρηση να μπει το θέμα σε συνεδρίαση με τηλεδιάσκεψη. Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου, τον ενημέρωσε πως θα φέρει το θέμα, εφόσον, ολοκληρώσει την σχετική εισήγηση.

Ακολούθως, στις 22 Σεπτεμβρίου 2021 υποβλήθηκε νέο αίτημα ονομασίας οδών της Κοινότητας Περάματος από τους Δημοτικούς Συμβούλους Μυλοποτάμου κ. Εμμανουήλ Σκλαβάκη και κ. Γεώργιο Καφφάτο, οι οποίοι πρότειναν να δοθούν τα ονόματα όλων των εκτός ζωής Κοινοταρχών της πρώην Κοινότητας Περάματος σε οδούς του οικισμού. **(Επισυναπτόμενο 4).**

Επίσης, στις 11 Φεβρουαρίου 2022 υποβλήθηκε αίτημα του δημότη κ. Αναστασάκη Κωνσταντίνου, ο οποίος προτείνει να τιμηθούν οι πρώην Κοινοτάρχες Περάματος με διαφορετικό τρόπο, προκρίνοντας ως καλύτερη την ιστορική αναφορά όλων ανεξαιρέτως σε κεντρικό σημείο του Περάματος **(επισυναπτόμενο 5).**

Διευκρινίζεται, επίσης, πως ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Μυλοποτάμου ζήτησε και την γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Δήμου Μυλοποτάμου κ. Νικολάου Μιχελάκη, ως προς το πώς θα πρέπει το Δημοτικό Συμβούλιο να διαχειριστεί το θέμα των αιτημάτων που υποβλήθηκαν κατόπιν της τελικής πρότασης της Κοινότητας Περάματος και της σύμφωνης γνώμης της επιτροπής ονοματοθεσιών του νομού. Η απάντηση δόθηκε 27 Ιανουαρίου 2022

(Επισυναπτόμενο 6) και βασίζεται στην προαναφερθείσα εγκύκλιο, που αποτελεί το επισυναπτόμενο 1 έγγραφο.

Παρατίθεται η Πρόταση της Κοινότητας όπως έχει διαμορφωθεί με την αφαίρεση της ονομασίας του Ανοικτού Θεάτρου Περάματος και την θετική γνωμοδότηση της επιτροπής ονοματοθεσιών:

ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΙΑ ΟΔΩΝ, ΠΛΑΤΕΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ – ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

1. ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Προτείνεται λόγω της ομώνυμης εκκλησίας που βρίσκεται στην συγκεκριμένη οδό.

2. ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Προτείνεται λόγω της ομώνυμης εκκλησίας που βρίσκεται στην συγκεκριμένη οδό.

3. ΟΔΟΣ ΑΛΛΑΡΙΑΣ

Μια από της εκατό πόλεις της αρχαίας Κρήτης (εκατόμπολιν Κρήτη του Ομήρου).

Ο Paul Faure πιστεύει, ότι ήταν κοντά στο σημερινό χωριό Σταυρωμένος Μυλοποτάμου

Η πόλη είναι γνωστή από τα νομίσματά της, κυρίως του 3^{ου} και 2^{ου} π.Χ. αιώνα, και από μερικές επιγραφές που αναφέρονται στη συνθήκη φιλίας που είχε υπογράψει η Αλλαρία με την Πάρο, την Τέω και τον βασιλιά της Περγάμου Ευμένη Β'. Ο κάτοικός της ονομαζόταν, σύμφωνα με τις επιγραφές, Αλλαριώτης.

Η Αλλαρία ήταν πόλη ελεύθερη και ανεξάρτητη και είχε στα νομίσματά της την κεφαλή της Αθηνάς με φίδι στην περικεφαλαία της και από την άλλη πλευρά τον Ηρακλή γυμνό και τη λέξη ΑΛΛΑΡΙΩΤΑΝ.

<<Η Αλλαρία είναι πόλη της Κρήτης, το εθνικό Αλλαριάτης όπως αναφέρει ο Πολύβιος >>. (Στ. Βυζ.)

4. ΟΔΟΣ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ

Η συγκεκριμένη οδός οδηγεί στο κοιμητήριο του χωριού.

5. ΟΔΟΣ ΑΞΟΥ

Μία από τις σημαντικότερες πόλεις της αρχαίας Κρήτης (εκατόμπολιν Κρήτη του Ομήρου) που άκμασε την υστερομινωϊκή και γεωμετρική εποχή. Βρισκόταν στην θέση της σημερινής Αξού.

<< Η Άξος είναι πόλη της Κρήτης και ο Ηρόδοτος την αναφέρει τέταρτη . Το εθνικό είναι Άξιος >> (Στέφανος Βυζάντιος)

6. ΟΔΟΣ ΑΝΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ

Η Άννα Αποστολάκη, σύμφωνα με τον Μιχάλη Τρούλη είδε το πρώτο φως της ζωής το 1885 στις Μαργαρίτες ενώ σαν τόπο καταγωγής της ο κ. Αγγελιδάκης, προσδιορίζει την Αρχαία Ελεύθερνα, γενέτειρα του πατέρα της.

Τελείωσε το Αρσάκειο στην Αθήνα και στη συνέχεια σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αναγορεύθηκε η πρώτη Ελληνίδα διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο ιδρυτής του Μουσείου Κοσμητικών Τεχνών Γεώργιος Δροσίνης την προσέλαβε πρώτα ως άμισθη βοηθό του (1924-1926), κατόπιν ως επιμελήτρια (1926-1935) και τέλος ως διευθύντρια (1935-1954). Υπήρξε η πρώτη γυναίκα που διηύθυνε μουσείο στην Ελλάδα. Εργάστηκε εκεί ως το 1954. Μελέτησε τα κοπτικά υφάσματα που είχαν παραχωρηθεί από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και δημοσίευσε ένα σύγγραμμα με τον τίτλο «Τὰ Κοπτικὰ ὑφάσματα τοῦ ἐν Ἀθήναις Μουσείου Κοσμητικῶν Τεχνῶν» το 1932.

Το 1933 το Μουσείο Μπενάκη της ανέθεσε να συντάξει τον κατάλογο της δικής του κοπτικής συλλογής . Η συγγραφή είχε προχωρήσει σημαντικά, αλλά το χειρόγραφο χάθηκε, όταν το σπίτι της λεηλατήθηκε στα Δεκεμβριανά., αλλά δημοσίευσε πολλές αυτοτελείς μελέτες για αρχαία κεντήματα του μουσείου. Για τη βαθύτατη γνώση της επιστήμης και της τέχνης που υπηρετούσε, την κλασική παιδεία, η Ακαδημία Αθηνών της απένειμε το Αργυρούν Μετάλλιο, στις 30 Δεκεμβρίου 1954. Απεβίωσε το 1958. (Πηγή : Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, επιμ. (1937). Λεύκωμα της εκατονταετηρίδος της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας 1837 – 1937. Ανακτήθηκε την 26 Ιουλίου 2010.).

7. ΟΔΟΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

Η εθελοθυσία των αγωνιστών της μονής Αρκαδίου στις 8/11/1866, μεταξύ των οποίων υπήρξαν και πολλοί Μυλοποταμίτες, έγινε σύμβολο του αγώνα για την Ελευθερία.

8. ΟΔΟΣ ΑΤΑΛΗΣ

Μια από της εκατό πόλεις της αρχαίας Κρήτης (εκατόμπολιν Κρήτη του Ομήρου) η οποία εχρησιμοποιούνταν ως επίνειο και λιμάνι της Αρχαίας Αξού. Βρισκόταν στην θέση του σημερινού Μπαλί.

9. ΟΔΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

Ονομασία του παλαιού οικισμού του Περάματος. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

10. ΟΔΟΣ ΝΕΣΤΩΡΑ ΒΑΣΣΑΛΟΥ

Μοναχός αγιογράφος με καταγωγή από τους Δαφνέδες Μυλοποτάμου (1876-1957). Ανακάλυψε τον ιερό ναό του Σωτήρος Χριστού στον Κουμπέ, όπου και ίδρυσε το 1935 την γυναικεία Μονή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρα. Παρέδιδε στους Ρεθυμνιώτες νέους μαθήματα ζωγραφικής και αγιογραφίας. Ο Νέστωρ φαίνεται να είχε συστήσει, άτυπα, στο Ρέθυμνο και «Όμιλο Μαθητευόντων και Μαθητευουσών Καλλιτεχνών», με εκατό δύο μαθητές και μαθήτριες. (Πηγή : Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού Κουμπέ Ρεθύμνου και ο

νεότερος ιδρυτής της Νέστωρ Ι. Βασσάλος ο Διονυσιάτης (2011)
Κωστής Ηλ. Παπαδάκης)

11. ΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες πολιτικούς του 20^{ου} αιώνα. Έφερε την έδρα της επαρχίας στο Πέραμα το 1928.

12. ΟΔΟΣ ΓΡΙΒΙΛΩΝ

Ομαλός και εύκολα προσβάσιμος λόφος κοντά στο Πέραμα. Πρώτος αναγνώρισε τις αρχαιότητες πάνω στον λόφο Γρίβιλα ο Α.Τaramelli. Ο Ν. Πλάτωνας τοποθετεί εκεί την αρχαία κρητική πόλη Αυλώνα, την οποία αναφέρει ο Στέφανος Βυζάντιος. Ο λόφος θεωρείται ως ένας από τους σημαντικότερους οικισμούς του Μυλοποτάμου κατά την Προϊστορική περίοδο. Αν και δεν έχουν γίνει συστηματικές ανασκαφές, εκτός από τη δοκιμαστική έρευνα του Ν. Πλάτωνα το 1951, την άποψη αυτή ενισχύουν τόσο τα τυχαία και τα επιφανειακά ευρήματα, όσο και η διασπορά οικιστικών και ταφικών μνημείων σε μεγάλη ακτίνα ολόγυρα. Τα τελευταία θα πρέπει να ανήκουν σε δορυφορικές εγκαταστάσεις και σε νεκροταφεία του ιδίου οικισμού ή της περιφέρειας του. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

13. ΟΔΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ (ΔΑΣΚΑΛΟΔΗΜΗΤΡΗΣ)

Δημήτριος Δασκαλάκης. Δώρησε στην Κοινότητα το οικόπεδο του νεκροταφείου. (Πηγή : Αρχεία της Κοινότητας, Σημειώσεις διδασκ. Δ. Τεκονάκη 2015, Μαρτυρίες κατοίκων)

14. ΟΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Φ. ΔΑΦΕΡΜΟΥ

Γεννήθηκε το 1879 στην Αξό Μυλοποτάμου. Δάσκαλος στο επάγγελμα, ιδρύει το 1911 μετεωρολογικό σταθμό στ' Ανώγεια. Αργότερα μεταφέρει το σταθμό αρχικά στο Μελιδόνι και έπειτα στο Ρέθυμνο. Με τις παρατηρήσεις, τις καταγραφές στοιχείων και τα συμπεράσματα του, συνέβαλε στην πρόοδο της τωρινής ΕΜΥ.

Το 1925 ιδρύει το Διδασκαλικό Σύνδεσμο Ρεθύμνης και ένα χρόνο αργότερα, το 1926 το Σύλλογο Πολυτέκνων. Ήταν και οι δύο από τους πρώτους στην Ελλάδα.

Αλλά η σημαντική του πνευματική παρακαταθήκη ήταν το περιοδικό «Προμηθεύς Πυρφόρος». Ήταν ένα πολιτιστικό περιοδικό από τα ελάχιστα στο είδος του. Περιείχε θέματα παιδαγωγικά, επιστημονικά, λαογραφικά, λογοτεχνικά, μετεωρολογικά,κα..(Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

15. ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΑΦΝΟΜΗΛΗ

Γεννήθηκε το 1913 και πέθανε το 2002. Υπήρξε ο μακροβιότερος Κοινοτάρχης της Ελλάδας με συνεχόμενες θητείες από το 1950 έως το 1986 στην Κοινότητα Γαράζου. Ήταν ο πρώτος κοινοτάρχης που έφερε ηλεκτρικό ρεύμα στον Μυλοπόταμο, νερό μέσα σε χωριό και αποχετευτικό σύστημα, όταν ολόκληρες πόλεις δεν είχαν αντίστοιχα έργα και υποδομές. Εξόρυξε την πρώτη γεώτρηση νερού στην Κρήτη, έφτιαξε την πρώτη ποδοσφαιρική ομάδα στον Μυλοπόταμο, ίδρυσε το πρώτο οργανωμένο νοσοκομείο στον Μυλοπόταμο και γενικότερα χαρακτηρίστηκε «δάσκαλος της Αυτοδιοίκησης» για την πληθώρα των έργων που υλοποίησε σε πρωτοφανή αριθμό αλλά για την οργάνωση της κοινότητας του, που τα χρόνια εκείνα υπήρξε πρότυπο σε αυτοδιοικητικό επίπεδο.

16. ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στην συγκεκριμένη πλατεία βρίσκεται το Δημαρχείο.

17. ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Στην συγκεκριμένη πλατεία βρισκόταν το Ειρηνοδικείο.

18. ΟΔΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΔΡΑΝΔΑΚΗ

Γεννήθηκε στο Πάνορμο το 1896 και πέθανε στην Αθήνα το 1945. Δημοσιογράφος, εκδότης και ιδρυτής της «Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαίδειας»(1926). (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

19. ΟΔΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΩΝ ΓΟΥΡΝΟΛΑΚΟΥ

Ο Γουρνόλακος είναι τόπος θυσίας 32 Μυλοποταμιτών από Γερμανικά αποσπάσματα κατοχής στις 3 και 5 Σεπτεμβρίου το 1943. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

20. ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Η συγκεκριμένη πλατεία ονομαζόταν ανέκαθεν << Ελευθερίας >> . Εκεί υπάρχει και το ηρώον πεσόντων.

21. ΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΣ

Μία από τις σπουδαιότερες πόλεις της αρχαίας Κρήτης (εκατόμπολιν Κρήτη του Ομήρου) , ΒΔ του χωριού Πρινές της επαρχίας Μυλοποτάμου, χτισμένη πάνω σε λόφο που ονομάζεται <<Λεύτερνα>>. Απαντά και με τις ονομασίες Ελεύθερνα, Ελευθέρα, Ελευθεραί. Αναφέρονται και τρεις αρχαιότερες ονομασίες: Σάντρα (Σάτρα), αναγόμενη στην εποχή των Πελασγών, Άωρος από τη νύμφη Αώρα και Απολλωνία από τον πολιούχο θεό της πόλης Απόλλωνα. Επικράτησε όμως η ονομασία Ελεύθερνα κατά μια άλλη από το επίθετο της Δήμητρας Ελευθούς. Πότε ιδρύθηκε η πόλη είναι άγνωστο. Ο αρχαιολόγος Rendlebury βρήκε υπομινωικά, πρωτογεωμετρικά και πολλά ρωμαϊκά λείψανα, πιστεύεται δε, ότι η ίδρυση της πόλης χρονολογείται κατά τη γεωμετρική περίοδο, το 970-820 π.Χ..

<< Η Ελεύθερνα είναι πόλη της Κρήτης και πήρε το όνομά της από το όνομα ενός από τους Κουρήτες. Οι πολίτες λέγονται Ελευθερναίοι και Ελευθερνεύς>> Στέφανος Βυζάντιος

22. ΟΔΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ

Ένας από τους σημαντικότερους ποιητές της νεότερης ελληνικής ποίησης. Τιμήθηκε με βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1979. Γεννήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης το 1911.

23. ΟΔΟΣ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ

Ο Ερωτόκριτος είναι έμμετρο μυθιστόρημα που συντέθηκε από τον Βιτσέντζο Κορνάρο στην Κρήτη, πιθανότατα κατά τη πρώτη δεκαετία του 17^{ου} αιώνα. Αποτελείται από 10.012 ιαμβικούς δεκαπεντασύλλαβους ομοιοκατάληκτους στίχους αποδιδόμενους στην Κρητική διάλεκτο, εκ των οποίων οι τελευταίοι δώδεκα αναφέρονται στον ίδιο τον ποιητή. Κεντρικό θέμα του είναι ο έρωτας ανάμεσα σε δύο νέους, τον Ερωτόκριτο, που στο έργο αναφέρεται μόνο ως Ρωτόκριτος ή Ρώκριτος, και την Αρετούσα, και γύρω από αυτό περιστρέφονται και άλλα θέματα όπως η τιμή, η φιλία, η γενναιότητα και το κουράγιο. Μαζί με το έργο Ερωφίλη του Γεωργίου Χορτάτση είναι τα σημαντικότερα έργα της κρητικής λογοτεχνίας την περίοδο της Βενετοκρατίας. Ο Ερωτόκριτος πέρασε στην λαϊκή παράδοση και παραμένει ένα εξαιρετικά δημοφιλές κλασικό έργο, χάρη επίσης και στην μελοποίησή του από τον Χριστόδουλο Χάλαρη και την ερμηνεία του από τον Νίκο Ξυλούρη.

24. ΟΔΟΣ ΕΤΕΑΡΧΟΥ

Ο Ετέαρχος ήταν Βασιλιάς της αρχαίας Κρητικής πόλης Αξού ή Οάξου που άκμασε στις αρχές του 7^{ου} π.Χ. αιώνα. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

25. ΟΔΟΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Μια από τις γυναίκες του Δία και μητέρα του βασιλιά Μίνωα , του Ραδαμάνθους και του Σαρπηδόνα.

26. ΟΔΟΣ ΖΩΜΙΝΘΟΥ

Η Ζώμινθος είναι σημαντικός αρχαιολογικός χώρος, ένας ακμαίος μινωικός οικισμός (1900-1400 π.Χ.) που ανακαλύφθηκε από τον αρχαιολόγο Γιάννη Σακελλαράκη. Η Ζώμινθος βρίσκεται στην οροσειρά της Ίδης, στο όρος Ψηλορείτη στο κέντρο της Κρήτης. Δεσπόζει στο ομώνυμο οροπέδιο της Ζωμίνθου σε υψόμετρο 1187μ., 7.5 χλμ. Δυτικά από τα Ανώγεια στο δρόμο προς το οροπέδιο της Νίδας. Στα μινωικά χρόνια από τη Ζώμινθο περνούσε ο ιερός δρόμος που ξεκινούσε από το ανάκτορο της Κνωσού και κατέληγε στο ιερό σπήλαιο Ιδαίο Αντρο.(Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

27. ΟΔΟΣ ΣΜΗΝΑΓΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΗΛΙΑΚΗ

Ο Κωνσταντίνος Ηλιάκης ήταν Σμηναγός της Ελληνικής πολεμικής αεροπορίας. Σκοτώθηκε στις 23 Μαΐου 2006 έπειτα από θερμό επεισόδιο ελληνικών με τουρκικά μαχητικά. Του απονεμήθηκε το αργυρό μετάλλιο αρετής και αυτοθυσίας από την Ακαδημία Αθηνών. Η καταγωγή του ήταν από τον Κάστελλο Ρεθύμνης. (Πηγή : Αρχεία Κρήτη tv,)

28. ΟΔΟΣ ΔΟΜΗΝΙΚΟΥ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ

Κρητικός ζωγράφος, γλύπτης και αρχιτέκτονας της Ισπανικής αναγέννησης (1541-1614), γνωστός επίσης με το προσωνύμιο El Greco, δηλαδή ο Έλληνας.

29. ΟΔΟΣ ΜΑΡΓΗΣ ΚΑΙ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Από τους σημαντικότερους σύγχρονους Έλληνες λογοτέχνες και ο περισσότερο μεταφρασμένος παγκοσμίως. Ο Νίκος Καζαντζάκης έλκει την καταγωγή του από την πλευρά της μητέρας του, Μαργή Χριστοδουλάκη, από ένα μικρό χωριό του Μυλοποτάμου. Πρόκειται για το Κρυονέρι, το οποίο την εποχή που έζησε ο Νίκος Καζαντζάκης ονομαζόταν Ασσυρώτοι.

30. ΟΔΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

Υποκινητής και αρχηγός της επανάστασης της κρητικής αριστοκρατίας εναντίον των Ενετών που ξέσπασε το 1282 στην Κρήτη. Τον Αλέξιο Καλλέργη τον συναντάμε για πρώτη φορά στα 1262. Άλλοτε φίλος και άλλοτε πολέμιος των Ενετών καταφέρνει να αποκτήσει μια τεράστια περιουσία και να γίνει σεβαστός και στους Βενετούς και στους Κρητικούς. Τον αποκαλούσαν Μέγα Άρχοντα. Το φέουδό του ήταν στον Μυλοπόταμο και είχε καταφέρει να ελέγχει σχεδόν ολόκληρη την Κρήτη.

Η μεγάλη επανάσταση κατά των Ενετών κράτησε 17 ολόκληρα χρόνια και έφερε τους Βενετούς σε πολύ δύσκολη θέση. Μαζί του στάθηκαν μεγάλοι Κρήτες αρχηγοί και άρχοντες, όπως οι Γαβαλάδες, οι Βλαστοί, οι Βαρούχες ακόμα και ο ίδιος ο Μιχαήλ Χορτάτζης ανιψιός των αρχηγών της προηγούμενης επανάστασης που είχε ξεσπάσει στο νησί. Ο αγώνας με κέντρο πάντα τον Μυλοπόταμο έμοιαζε με κλεφτοπόλεμο. Οι Ενετοί άρχισαν απίστευτες βιαιοπραγίες και καταστροφές, καίγοντας μοναστήρια και ασκώντας φρικτά βασανιστήρια σε όσους συλλάμβαναν κηρύσσοντας το οροπέδιο Λασιθίου τόπο έρημο και ακατοίκητο, χώρος που θεωρούνταν από τα παλαιότερα χρόνια καταφύγιο επαναστατών, προσπαθώντας με αυτόν τον τρόπο να συλλάβουν και τον Καλλέργη. Δεν κατάφεραν ωστόσο τίποτα με αυτήν την τακτική ως και το 1296 που οι Ενετοί βρέθηκαν σε ακόμα πιο δύσκολη θέση όταν οι Γενουάτες επιχείρησαν να αποσπάσουν την Δυτική Κρήτη από αυτούς. Ο Αρχηγός τους ναύαρχος Ντόρια αφού κατέλαβε και πυρπόλησε τα Χανιά ζήτησε την συνεργασία του Αλέξιου τάζοντας του την ηγεμονία της Κρήτης. Ο Αλέξιος αρνήθηκε μην έχοντας εμπιστοσύνη στον Γενουάτη αρχηγό και έτσι άρχισε η συνδιαλλαγή για την σύναψη ειρήνης με τους Ενετούς. Η επανάσταση έφτασε στο τέλος της με την περίφημη Συνθήκη της 28^{ης} Απριλίου του 1299 που έφερε τεράστιες αλλαγές στις σχέσεις Κρητών και Ενετών στην Κρήτη. Ο κρητικός λαός απέκτησε δικαιώματα.(Πηγή : Κρητικός Πανδέκτης 1989, Λευτέρης Κρυοβρυσανάκης)

31. ΟΔΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΛΛΕΡΓΗ

Ήταν ένας από τους προδρόμους του σοσιαλιστικού κινήματος στην Ελλάδα. Είχε καταγωγή από το Χουμέρι. (Πηγή :

32. ΟΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Ο Γ. Κλάδος γεννήθηκε στα Σίσαρχα Ανωγείων το 1923, όπου και πηγαίνει στο δημοτικό σχολείο. Στη συνέχεια μαθητεύει στο Γυμνάσιο Πόμπιας Ηρακλείου και τελειώνει τις μαθητικές του σπουδές στο Γυμνάσιο Ρεθύμνου. Εγγράφεται στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στη συνέχεια στη Νομική Σχολή του ίδιου Πανεπιστημίου, αλλά δεν κατορθώνει να λάβει πτυχίο, λόγω του εμφυλίου πολέμου.

Λαμβάνει μέρος άοπλος στη Μάχη της Κρήτης τον Μάιο του 1941, σε ηλικία 18 ετών, στη θέση «Λατζιμάς» του Ρεθύμνου, υποστηρίζοντας ένοπλους συγχωριανούς του. Το 1944, σε μια κρίσιμη χρονική στιγμή για την Αντίσταση στην Κρήτη, μ' ένα φλογερό του λόγο εμπνέει τους αντάρτες, για να συνεχίσουν τον αγώνα κατά του γερμανού κατακτητή.

Οργανώνει την κλοπή των όπλων από την Υ.Χ. Ανωγείων και με αυτά τα όπλα γίνεται η απελευθέρωση 95 ανωγειανών γυναικών που κρατούνταν στο φυλάκιο του Γενή Γκαβέ (Δροσιά) Μυλοποτάμου από τη γερμανική φρουρά. Αυτός ήταν και ένας από τους λόγους που ο γερμανός διοικητής Κρήτης Μίλλερ διέταξε την ολοκληρωτική καταστροφή των Ανωγείων στις 13 Αυγούστου 1944.

Εκλέγεται δήμαρχος Ανωγείων το 1965-1967 και το 1975-1990. Με την εκλογή του θέτει σε εφαρμογή την ιδέα του για τη συνεργασία των Δήμων και των Κοινοτήτων σε επίπεδο Κρήτης και με τη συμπράξη του τότε Δημάρχου Σητείας, Νικόλαου Πετράκη, συστήνεται άτυπα, αφού απουσίαζε το θεσμικό πλαίσιο, ο «Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Κρήτης», ο οποίος θα λάβει αργότερα την ονομασία «Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) Κρήτης», αφού στο μεταξύ θεσμοθετείται, μεταξύ των άλλων, επί υπουργίας Γεωργίου Γεννηματά (1981-1984), και το νέο νομικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συνεργάζεται με το υπουργείο Πολιτισμού στη δημιουργία του αρχαιολογικού Πάρκου του Ψηλορείτη, και με τον φίλο του και αρχαιολόγο Γιάννη Σακελλαράκη στις ανασκαφές στο Ιδαίον Άντρον και τη Ζώμυνθο, στην αποκατάσταση και συντήρηση

των Μητάτων του Ψηλορείτη, για να αναφέρομε τις πιο εμβληματικές ενέργειες του στον τομέα του πολιτισμού. Ιδρύει Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.), χωρίς να υπάρχει το νομικό του πλαίσιο, που στη συνέχεια δρα πιλοτικά στην Κρήτη και την υπόλοιπη Ελλάδα και πρωτοστατεί για την θεσμοθέτησή του από την κεντρική διοίκηση.

Δημιουργεί Πολύκεντρο Νεολαίας.

Για την προστασία των κτηνοτρόφων, αφού ο κύριος όγκος των συνδημοτών του ασχολείται με την κτηνοτροφία δημιουργεί Κέντρο Ζωονόσων, και ηγείται δράσεων για την πάταξη της ζωοκλοπής. Ιδρύει Πανεπιστημιακό Χωριό, διοργανώνοντας θερινά μαθήματα με τη συνεργασία ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων. Η αυτοδιαχειριστική του αντίληψη για το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τον οδηγεί στη σύλληψη της ιδέας της συνεργασίας των δήμων και κοινοτήτων του ορεινού όγκου του Ψηλορείτη. Έτσι, με πρωτοβουλία του ιδρύεται το «Αναπτυξιακό Κέντρο Ορεινού Μυλοπόταμου – ο Ψηλορείτης», που αργότερα λαμβάνει τη μορφή ανώνυμης αναπτυξιακής δημοτικής εταιρείας με τον διακριτικό τίτλο «Α.Κ.Ο.Μ.Μ. – ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ» Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. Η δράση του δεν εξικνείται στα στενά όρια της Κρήτης, επεκτείνεται και στην Ελλάδα, όπου βρίσκοντας συμπαραστάτες, θέτει σε εφαρμογή την ιδέα του για τη συνεργασία των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου και αργότερα της Ευρώπης και διοργανώνονται συνέδρια για τον σκοπό αυτό. Υπήρξε μια καινοτομία που φέρει την σφραγίδα του. Ιδρύει το 1995 το Κ.Ε.Κ. «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΡΗΤΗΣ», με σκοπό την υποστήριξη των δήμων και κοινοτήτων Κρήτης, και διατελεί πρόεδρος του μέχρι το 2002. Πέθανε το 2017. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

33. ΟΔΟΣ ΠΑΠΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΛΑΔΟΥ

Ο παπά Μανώλης Κλάδος (1889-1963) υπήρξε πρωτοπόρος συναιτεριστής, αντιπρόσωπος του Γ.Π.Σ Αχλαδέ και Πρόεδρος του πρώτου Δ.Σ της Ένωσης Γεωργικών Πιστωτικών Συναιτερισμών Μυλοποτάμου που ιδρύθηκε το 1932, με έδρα το Πέραμα Μυλοποτάμου. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

34. ΟΔΟΣ ΗΡΑΚΛΗ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗ

Ο Ηρακλής Κοκκινίδης ήταν Κρητικός οπλαρχηγός της επαρχίας Μαλεβιζίου- Τεμένους. Διακρίθηκε στην Κρητική Επανάσταση του 1866 και σκοτώθηκε το 1868. Η φήμη του ως αγωνιστή ξεπέρασε τα κρητικά σύνορα. Η οικογένειά του είχε καταγωγή από την Κράνα Μυλοποτάμου. (Πηγή : Η Κράνα στη Μεγάλη Κρητική Επανάσταση 1866-1869, Μιχάλης Τρούλης)

35. ΟΔΟΣ ΚΟΥΡΗΤΩΝ

Οι Κουρήτες ήταν Δαιμονικές θεότητες της Ελληνικής μυθολογίας οι οποίοι έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στη γέννηση και στην ανατροφή του Δία.

36. ΟΔΟΣ ΚΡΗΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΩΝ

Κρητικά εθελοντικά σώματα που πήραν μέρος στο Μακεδονικό αγώνα τα έτη 1903-1908 και 1912-1913.

37. ΟΔΟΣ ΠΑΤΡΙΚ ΛΗ ΦΕΡΜΟΡ

Ο σερ Πάτρικ Λη Φέρμορ ήταν Βρετανός συγγραφέας, στρατιώτης και φιλέλληνας, που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αντίσταση στην Κρήτη κατά τη διάρκεια του Β' Π.Π. Ο Λη Φέρμορ οδήγησε την ομάδα που απήγαγε το 1944 τον Γερμανό διοικητή Χάινριχ Κράιπε. (Πηγή : Πάτρικ Λη Φέρμορ, Ο τελευταίος μεγάλος ήρωας της Αγγλίας, Ορέστης Ν. Μανούσος)

38. ΟΔΟΣ ΜΑΧΗΤΩΝ ΛΑΤΖΙΜΑ

Αγωνιστές , κυρίως Μυλοποταμίτες, της Μάχης της Κρήτης στην τοποθεσία Λατζιμά Μυλοποτάμου.

39. ΟΔΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Ο Μέγας Αλέξανδρος (Αρχαία Πέλλα, Ιούλιος 356 π.Χ. – Βαβυλώνα, 10 Ιουνίου 323 π.Χ.) ήταν Έλληνας βασιλεύς του Βασιλείου της Μακεδονίας.

40. ΟΔΟΣ ΠΑΠΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΑΚΗ

Πρώτος εφημέριος της ενορίας του Αγ. Γεωργίου στο Πέραμα με καταγωγή από Μυλοποτάμου. (Πηγή : Σημειώσεις διδασκ. Δ. Τεκονάκη 2015, Μαρτυρίες κατοίκων)

41. ΟΔΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥΔΑΚΗ

Ο Λεωνίδας Ματθαιουδάκης (1830-1901) με καταγωγή από τις Αλιάκες ήταν οπλαρχηγός στο Αρκάδι το 1866, πληρεξούσιος Κρήτης το 1878, και από τους υπογράψαντες την Σύμβαση της Χαλέπας το 1878. (Πηγή : Γνωριμία με την τοπική μας ιστορία, Λεωνίδας Ματθαιουδάκης Ένας πρωτεργάτης της Κρητικής Ελευθερίας 1991, Μελέτιος Ανετάκης)

42. ΟΔΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ (ΜΕΛΙΤΑΚΑΣ)

Ζωνιανός οπλαρχηγός, ο οποίος είχε μνηθεί στη Φιλική Εταιρεία και πολέμησε τους Τούρκους σε όλη την Κρήτη, αλλά και με δική του ομάδα από Ζωνιανούς τον Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

43. ΟΔΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΕΛΙΔΟΝΗ

Κρητικός οπλαρχηγός καταγόμενος από το Μελιδόνι. Μυήθηκε από τους πρώτους στην Φιλική Εταιρεία και ορίστηκε από τον Αλέξανδρο Υψηλάντη ως υπεύθυνος να μυήσει Έλληνες της Μ. Ασίας στην οργάνωση. Με το ξέσπασμα της Επανάστασης είχε συγκεντρώσει πάνω από χίλιους άνδρες σε σώμα και ξεκίνησε να συναντήσει συνδέσμους των φιλικών στη Σμύρνη. Όμως στις τάξεις της οργάνωσής του, είχαν εισχωρήσει και προδότες, που μαρτύρησαν στις τουρκικές αρχές το σχέδιο. Οπότε αναγκάστηκε να παραμείνει στη Σάμο, προς αποφυγήν αντιποίνων εις βάρος των Ελλήνων της Σμύρνης. Στη Σάμο έδωσε σκληρές μάχες και τελικά κατέληξε στην Κρήτη όπου και αγωνίστηκε με τον ίδιο ενθουσιασμό στην επαρχία Αμαρίου. Το 1822 μπήκε κρυφά τη νύχτα στο οχυρό του χωριού Βαθιακού Αμαρίου και σκότωσε πολλούς Τούρκους παίρνοντάς τους όπλα και πολεμοφόδια. Δυστηχώς η φήμη του προκάλεσε την αντιζηλία του Σφακιανού αρχηγού Ρούσου Βουρδουμπά, με τον οποίο ήρθε γρήγορα σε ρήξη. Αποτέλεσμα ήταν ο Βουρδουμπάς να σκοτώσει τον οπλαρχηγό Μελιδόνη το 1822, οπότε και επήλθε άμεσα αποδιοργάνωση της Επανάστασης και ανακατάληψη της

επαναστατημένης επαρχίας Αμαρίου από τους Τούρκους. Οι Τούρκοι πέταξαν το πτώμα του Μελιδόνη στα σκυλιά. Πλήθος θρύλων και τραγουδιών διασώζουν τη γενναιότητα του αγωνιστή. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

44. ΟΔΟΣ ΜΕΛΙΝΑΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗ

Η Μελίνα Μερκούρη (1920-1994) ήταν μια από τις σημαντικότερες Ελληνίδες του 20ού αιώνα. Υπήρξε πολύμορφη προσωπικότητα. Κορυφαία αγωνίστρια της Δημοκρατίας στον αγώνα κατά της χούντας (1967-1974). Σπουδαία ηθοποιός του θεάτρου και του κινηματογράφου με διεθνή καριέρα. Πολιτικός που σημάδεψε με την παρουσία της τον πολιτισμό της Ελλάδας, τον έφερε στις πρώτες σελίδες των εφημερίδων.

45. ΟΔΟΣ ΚΩΣΤΑ ΜΟΥΝΤΑΚΗ

Ο Κώστας Μουντάκης θεωρείται ένας από τους πιο αντιπροσωπευτικούς λυράρηδες της Κρήτης με καταγωγή από την Αλφά Μυλοποτάμου.

46. ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΠΙΡΑΚΗ

Δώρησε στην Κοινότητα το οικόπεδο στο οποίο χτίστηκε το Κέντρο Υγείας. (Πηγή : Αρχεία της Κοινότητας, Σημειώσεις διδασκ. Δ. Τεκονάκη 2015, Μαρτυρίες κατοίκων)

47. ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΥ ΞΥΛΟΥΡΗ

Ο Νίκος Ξυλούρης με καταγωγή από τα Ανώγεια Μυλοποτάμου θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες μουσικούς και ερμηνευτές.

48. ΟΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ

Επικός ποιητής, δημιουργός των ποιητικών κειμένων της Ιλιάδας (στην οποία γίνεται και η αναφορά για την εκατόμπολιν Κρήτη) και της Οδύσσειας.

49. ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΟΡΦΑΝΟΥ

Δάσκαλος και συγγραφέας έργων Κρητικής Ηθογραφίας. Γεννήθηκε στα Πλευριανά Μυλοποτάμου το 1924. Έργο του τα <<Καλά ξέτελα>>.

50. ΟΔΟΣ ΑΜΦΙΘΕΑΣ ΟΥΓΙΑΡΟΓΛΟΥ

Η Αμφιθέα Ουγιάρογλου γεννήθηκε στο 1901 στην μακρινή Καπαδοκία. Γονιοκρατιόταν από αστική οικογένεια της Καισαρείας, της πατρίδας του Βασιλείου του Μεγάλου, που υπήρξε κέντρο του νεότερου Ελληνισμού της τουρκόφωνης Μ.Ασίας. Αν και έμεινε ορφανή από πατέρα, εισήχθη ως υπότροφος και οικότροφος στο Κεντρικό Παρθεναγωγείο της Καισαρείας, όπου σπούδασε και αποφοίτησε αριστούχος. Με το λάβωμα του μικρασιατικού Ελληνισμού προσέφυγε και εγκαταστάθηκε στη Μητροπολιτική Ελλάδα. Το πτυχίο της, με τις βαρύγδουμπες υπογραφές φημισμένων καθηγητών, ψυχολόγων και παιδαγωγών της εποχής, της εξασφάλισε άμεσο διορισμό. Υπηρέτησε, ως δασκάλα, στ'Ανώγεια, το Ρουμελί και τα Αγγελιανά. Το 1930 μετατέθηκε στο Πέραμα, όπου της έμελλε να ριζοχωματίσει και να δημιουργήσει την οικογένεια της με τον σύντροφο της ζωής της τον Νικόλαο Πολυχρονάκη, γόνο μεγαλονοικοκυραίων των Βεργιανών, με τον οποίο απέκτησε δυο παιδιά. Στο Πέραμα δίδαξε 32 σχολικά έτη και έζησε τα υπόλοιπα 72 χρόνια της ζωής της. Υπήρξε προικισμένη και φωτισμένη παιδαγωγός. Ήταν πολύ απαιτητική από τους μαθητές της. Είχε βαθιά επίγνωση του έργου που τάχτηκε να επιτελέσει. Ψηλανάσκουμπώθηκε σαν την καλή νοικοκυρά που πιάνει να ζυμώσει κι άρχισε με σιδερένια θέληση το έργο της. Ο καλλιγραφικότατος υπογραμμός στην πλάκα και το 12/φυλλο τετράδιο έδινε από ξαρχής το ελπιδοφόρο μήνυμα στους μαθητές της πως κάτι αλλιώτικο, κάτι καλό, κάτι δημιουργικό, διαδραματίζεται στο Σχολείο, το Παλιό Κεραμόσκεπο Δημοτικό Περάματος. Οι περισσότεροι μαθητές της ανταποκρίθηκαν. Το Πέραμα άρχισε να βγαίνει από τα σκοτάδια του αναλφαβητισμού. Τα μαύρα χρόνια της Κατοχής, όταν οι Γερμανοί άρπαξαν το αρχοντικό του Πολυχρονάκη για να εγκαταστήσουν το Commandatur, και το κτήριο του σχολείου, για να το κάμουνε

στρατώννα, Αυτή, στάθηκε βράχος ριζιμιός κι ακλόνητος. Γύρισε την πλάτη της με περιφρόνηση στους φασίστες, στέγασε την φαμίλια της σε νοικιασμένα χαμόσπιτα και μετέφερε το σχολείο στο Σπίτι του συμπατριώτη της, στο Ναό του Αη Γιώργη. Εκεί, στον Αη Γιώργη τον παλιό, το θολωτό, με τον κουμπέ του τούρκικου τζαμιού, θα συνεχίσει απτόητη το έργο της. Αλλά και σαν το ψυχομέτρι του Περάματος μεγάλωσε, κι οι μαθητές της δεν χωρούσαν πια ούτε στους πάγκους, που έστησε στη <<γαλαρία>> της μοναδικής αίθουσας, όταν η πολιτεία, που τότε πάσχιζε να κλείσει τις πληγές της, θα της στείλει δεύτερο δάσκαλο, χωρίς να υπάρχει δεύτερη αίθουσα, Αυτή, στο νεόδμητο αριστερό κλίτος του Ναού, στο κλίτος του Αη Γιώργη, θα μεταφέρει πάλι την τάξη της. Αυτή η Αρχοντοκόρη της Ανατολής, καθισμένη στην ταπεινή έδρα της θα <<κονταροκτυπά>> με την πένα της το μαύρο δράκο της Αμάθειας. Το σχολείο του Περάματος με τα μέτρα της εποχής λειτουργούσε σαν πρότυπο. Πέραν τούτο, όμως, περίσσια φρόντισε και περιφρόνησε την υγεία των μαθητών της τόσο την σωματική όσο και την ψυχική. Δεν έλειψε η θέρμανση, έστω και με το κουτσουράκι που έφερναν οι μαθητές της κάθε πρωί. Από το αετήσιο βλέμμα της κανένας δεν ξεφυγε χωρίς τα εμβόλια και τις βατσίνες, που έκαναν στους μαθητές της. Για το απαίσιο εκείνο σκόννη γαλα και το κίτρινο τυρί δεν πολυνοιαζόταν : <<Δεν πειράζει, που δεν πίνεις το γάλα σου, έλεγε, τη βιταμίνη όμως θέλω να την πεις μπροστά μου...Ετσι μπράβο! Πιες τώρα και δυο γουλιές να πάει κάτω>>. Ήξερε πολύ καλά πως το στομάχι των μαθητών της ήταν γεμάτο φρέσκο γάλα και κρίθινο παξιμάδι, όπως ήξερε περισσότερο από κάθε άλλο πως η αδενίτιδα θέριζε το παιδομάνι της χώρας μας εκείνα τα χρόνια. Η Κερα δασκάλα στάθηκε για τους μαθητές της σαν καλή ψυχομάννα στα δίσεχτα χρόνια του Μεσοπολέμου, του Β' παγκόσμιου πολέμου, της γερμανικής κατοχής, του αδελφοκτόνου εμφυλίου και της ανασυγκρότησης του ελληνικού κράτους. Ευτύχησε να καμαρώσει πολλές εκατοντάδες μαθητές της καταξιωμένους επιστήμονες, επιτυχημένους επιχειρηματίες και σωστούς οικογενειάρχες. Η Αμφιθέα Ουγιάρογλου πέθανε στο Πέραμα στις 30 Ιουνίου 2002. (Πηγή : Σημειώσεις διδασκ. Δ. Τεκονάκη 2015, Μαρτυρίες κατοίκων)

Γάλλος φιλέλληνας, μυθιστοριογράφος, ποιητής και δραματογράφος (1802 – 1885). Ο Ουγκώ έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για το κρητικό ζήτημα. Το διάστημα της Κρητικής Επανάστασης του 1866 – 1869 δημοσιεύει τρεις επιστολές υπέρ των Κρητών στον ευρωπαϊκό τύπο το Δεκέμβριο του 1866, το Φεβρουάριο του 1867 και το Φεβρουάριο του 1869. Ο Ουγκώ δεν ζητούσε μόνο την απελευθέρωση της Κρήτης, αλλά υπεραμυνόταν της ελληνικότητάς της. Εκτός της συμπαράστασης προς τους Κρήτες έδειξε ενδιαφέρον και για την αρπαγή των μαρμάρων του Παρθενώνα κατηγορώντας τον Έλγιν για αυτή του την πράξη, στη βάση της αντίληψής του ότι η πολιτιστική κληρονομιά ενός λαού δεν πρέπει να γίνεται κτήμα ενός άλλου.

52. ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΛΙΕΡΑΚΗ

Ο Νικόλαος Παλιεράκης υπήρξε μια από τις σημαντικότερες προσωπικότητες του Ρεθύμνου. Γεννήθηκε στον Ορθό Μυλοποτάμου και έζησε από το 1860 ως το 1925. Αναγορεύτηκε διδάκτορας φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Υπηρέτησε ως Γυμνασιάρχης στο Ρέθυμνο, στα Χανιά, στο Ηράκλειο και στην Αθήνα. Προάχθηκε στο βαθμό του Γενικού Επιθεωρητή Εκπαίδευσης Κρήτης. Χρημάτισε βουλευτής, εκπρόσωπος Μυλοποτάμου, επί Κρητικής Πολιτείας και πρόσφερε πλούσιο εθνικό, εκπαιδευτικό, συγγραφικό και πολιτιστικό έργο. Το 1889 του ανατέθηκε από το υπουργείο εξωτερικών αποστολή μεγάλης εθνικής σημασίας. Τον διόρισε Γυμνασιάρχη στα Βιτώλια Μοναστηρίου (σημερινά Σκόπια), προκειμένου να εργαστεί για τη διάσωση της ελληνικής γλώσσας και Χριστιανικής θρησκείας στην τουρκοκρατούμενη τότε περιοχή. Για την επιτυχή διεκπεραίωση της αποστολής του παρασημοφορήθηκε από το ελληνικό κράτος με το ύψιστο παράσημο τον «Μεγαλόσταυρο του Τάγματος του Σωτήρος». (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

53. ΟΔΟΣ ΠΑΝΟΡΜΟΥ

Μια από της εκατό πόλεις της αρχαίας Κρήτης (εκατόμπολιν Κρήτη του Ομήρου) .

54. ΟΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΑΚΑΚΗ

Πρώτος κοινοτικός ιατρός στο Πέραμα, γνωστός στους κατοίκους του Περάματος ως <<ο γιατρός των φτωχών>> επειδή δεν έπαιρνε αμοιβή για τις υπηρεσίες του. Κάποιες φορές πλήρωνε και τα φάρμακα όσων αδυνατούσαν να το κάνουν μόνοι τους. (Πηγή : Σημειώσεις διδασκ. Δ. Τεκονάκη 2015, Μαρτυρίες κατοίκων)

55. ΟΔΟΣ ΜΑΝΩΛΗ ΡΑΣΟΥΛΗ

Έλληνας τραγουδοποιός, τραγουδιστής, συγγραφέας και δημοσιογράφος με δεκάδες τραγούδια, εκατοντάδες άρθρα, ραδιοφωνικές εκπομπές, τηλεοπτικές συνεντεύξεις και αφιερώματα, ο Μανώλης Ρασούλης έχει χαρακτηριστεί ως ο καλύτερος στιχουργός των τελευταίων ετών. Γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης στις 28 Σεπτεμβρίου του 1945 με καταγωγή από τις Σίσες Μυλοποτάμου.

56. ΟΔΟΣ ΡΕΑΣ

Μητέρα του κρηταγενή Δία.

57. ΟΔΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΒΒΑΚΗ

Ο Μ. Σαββάκης γεννήθηκε το 1863 στα Σελλιά Ρεθύμνου και πέθανε στα Χανιά ,όπου έζησε καθ' όλη την διάρκεια της επαγγελματικής του ζωής, το 1942. Ήταν γιος του αγωνιστή Παύλου Σαββάκη που δολοφονήθηκε άδικα το 1867 από αντιζηλία αφού το 1866 είχε γίνει αρχηγός των επαναστατών του δυτικού τμήματος της επαρχίας του.

Το ελεύθερο Ελληνικό κράτος αναγνωρίζοντας τις υπηρεσίες του Παύλου Σαββάκη στην εθνική υπόθεση ανέλαβε το οικονομικό βάρος των σπουδών των παιδιών του. Έτσι ο Μιχάλης παίρνει τεχνικό δίπλωμα στην Αθήνα το 1883 και συνεχίζει τις σπουδές του στο Βέλγιο. Την εποχή εκείνη υπάρχει μόνο το τριετές Σχολείο των Τεχνών, πρόδρομος του σημερινού Μετσόβιου.

Σπούδασε στο Πολυτεχνείο της Louvain πολιτικός μηχανικός και μηχανολόγος.

Ο Μιχάλης Σαββάκης φτάνει το 1892 σε μια ρημαγμένη Κρήτη ανυπόμονος να προσφέρει στην «πρόοδο» του τόπου του. Η πρόσληψη του από την Τουρκική Κυβέρνηση αμέσως μετά την άφιξή του ήταν και άμεση και αναμενόμενη. Ο διορισμός του Σαββάκη ως αρχιμηχανικού της Γενικής Διοικήσεως Κρήτης δημοσιεύεται στο υπ' αριθμόν 1300 φύλο της 4-6-1892 της ΚΡΗΤΗΣ . Φαίνεται ότι σχεδόν αμέσως ανατίθεται στον Σαββάκη η μελέτη του Υδραγωγείου Ρεθύμνης το οποίο χρηματοδότησε η μουσουλμανική κοινότητα μέσω των Εβκαφίων.

Ο Σαββάκης είναι η περίπτωση μιας πολύ σημαντικής προσωπικότητας του τεχνικού κόσμου μ' ένα πολύ σημαντικό αριθμό έργων.

Δημόσια έργα υποδομής με αναπτυξιακούς προβληματισμούς και κατευθύνσεις, (δρόμοι επικοινωνίας, γέφυρες, υδραγωγεία, σχέδια πόλεως, δημόσια κτίρια, κ.λ.π.).

Ιδιωτικά έργα, κυρίως κατοικίες της άρχουσας τάξης της εποχής δηλ. εμπόρων και βουλευτών, γερυσιαστών, αλλά και εκκλησίες.

Στην επίβλεψη της κατασκευής και την ολοκλήρωση ενός σημαντικού δημόσιου έργου για την εποχή, του στρατιωτικού νοσοκομείου της Τουρκικής διοίκησης, μετέπειτα Γενικής Διοίκησης Κρήτης και μέχρι σήμερα Μέγαρο Δικαστηρίων

Δημοσίων Γραφείων Χανίων, συναντούμε τον Σαββάκη το 1893, ο οποίος αναφέρεται στον ξένο Μηχανικό που σχεδίασε το έργο.

Ο Σαββάκης ασχολείται ενεργά με τα θέματα της Αλμυρούπολης, της σημερινής Γεωργιούπολης και μεταξύ των άλλων συντάσσει το σχέδιο πόλης, το οποίον όμως τίθεται σ' εφαρμογή επί Κρητικής Πολιτείας το 1900.

Για τον ζήλο και την δραστηριότητά του ο Σαββάκης τιμάται από την Τουρκική κυβέρνηση το 1894 με το μετάλλιο των τεχνών.

Από τα συγκοινωνιακά έργα υποδομής φερόμενα ως έργα του Σαββάκη παραμένουν τα πλέον εντυπωσιακά οι λίθινες γέφυρες του νησιού.

Η γέφυρα των Ποταμών Αμαρίου ή του *Σίμα η Καμάρα* όπως είναι γνωστή βρίσκεται στο Πρασιανό φαράγγι πάνω στο δρόμο που συνδέει το Ρέθυμνο με το Αμάρι. Η γέφυρα (1910 - 14) αποτελεί μοναδικό παράδειγμα για το Νομό Ρεθύμνου για την μεγαλοπρέπεια την κομψότητα και το μέγεθός της.

Η γέφυρα του Αλικιανού είναι μια από τις ωραιότερες και πιο έντεχνες γέφυρες που έχουν κατασκευαστεί στην Κρήτη. Με τρία ανοίγματα και Δυτική μορφολογία οδηγεί στις σπουδές του Σαββάκη στη Γάνδη του Βελγίου. Παρόμοια και κατασκευασμένα την ίδια εποχή (1910) η **γέφυρα στο Γαράζο Μυλοποτάμου.**

Ο ίδιος μαζί με τον Νικόλαο Πετάση εκπονούν τις μελέτες των τεσσάρων μεταλικών γεφυρών της Κρήτης : Ταυρωνίτη, Αποσελέμη, **Περάματος** και Γαζίου .Το πρώτο μεγάλο έργο της Κρητικής Πολιτείας.

Με τα μέτρα και τις αντιξοότητες της εποχής, το έργο που επιτέλεσε ο Μιχάλης Σαββάκης υπήρξε και μεγάλο και ωφέλιμο για την Κρήτη. (Πηγή :Ο Μηχανικός Μιχάλης Σαββάκης 1863-1942, Αιμιλία Μπλέτσα, αρχιτέκτων, Σημειώσεις 2012 Αριστόδημου Χατζηδάκη 1942, αρχιτέκτων, Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης)

58. ΟΔΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Ν. ΣΓΟΥΡΟΥ

Γεννήθηκε στα Αγγελιανά Μυλοποτάμου το 1872. Ελληνοδιδάσκαλος στο Πάνορμο 1894-95. Μαχητής στην επανάσταση το 1895. Υπήρξε Νομάρχης Σφακίων, αρχηγός κατάρτισης ομάδας στη Β. Ήπειρο 1912-1915, βουλευτής Ρεθύμνης και Γενικός Διοικητής Κρήτης. (Πηγή : Μυλοπόταμος 2017, Μιχάλης Τρούλης, Αγγελιανά , Περιβάλλον-Ιστορία-Λαογραφία, Μάρκος Μαθιουδάκης)

59. ΟΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΕΦΕΡΗ

Γεννήθηκε στην Σμύρνη το 1900 και πέθανε στην Αθήνα το 1971. Ήταν Έλληνας διπλωμάτης και ποιητής και ο πρώτος Έλληνας που τιμήθηκε με βραβείο Νόμπελ. Είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές και εκ των δύο μοναδικών Ελλήνων βραβευμένων με Νόμπελ Λογοτεχνίας, μαζί με τον Οδυσσέα Ελύτη.

60. ΟΔΟΣ ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΗΣ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗ ΚΑΛΟΥΤΣΗ

Η Φλωρεντίνη, θυγατέρα του Γιώργου Αντ. Σκουλούδη, από τις Μαργαρίτες, και της Κλεοπάτρας Χαρ. Πετυχάκη, γεννήθηκε στο Ρέθυμνο, μεγάλωσε όμως στα Χανιά, όπου μετοίκησε η οικογένειά της. Εκεί δραστηριοποιήθηκε αργότερα και η ίδια. Ο πατέρας της, ευκατάστατος δικηγόρος, φλογερός υποστηρικτής της Ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα, διατέλεσε υπουργός Δικαιοσύνης επί Κρητικής Πολιτείας (1910) αλλά και διοικών σύμβουλος της Τράπεζας Κρήτης. Η μητέρα της, διδασκάλισσα εργόχειρου στο Παρθεναγωγείο της πόλης, εξελίχθηκε αργότερα (1885) σε Διευθύντρια του Παρθεναγωγείου. Μεγαλωμένη σ' ένα αστικό περιβάλλον, όπου η οικονομική άνεση συμβάδιζε με τη μόρφωση, την καλλιέργεια και τις προοδευτικές ιδέες, η Φλωρεντίνη φεύγει για την Αγγλία το 1906, σε ηλικία 16 μόλις ετών, για να ολοκληρώσει εκεί τις γυμνασιακές της σπουδές και, στη συνέχεια, να σπουδάσει ζωγραφική και σχέδιο. Επιστρέφει στην Κρήτη 6 χρόνια αργότερα, το 1912, έχοντας στις αποσκευές της ένα δίπλωμα διδασκαλίας της ζωγραφικής από τη Royal Darwin Society και την απόφασή της να ασχοληθεί επαγγελματικά με τις εικαστικές τέχνες. Προφανώς, το προοδευτικό οικογενειακό περιβάλλον της υπήρξε και πάλι στήριγμα σ' αυτήν την επιλογή της, σε μια εποχή που –στον ελλαδικό τουλάχιστον χώρο, πόσο μάλλον στην Κρήτη– η γυναικεία ενασχόληση με τις καλές τέχνες περιοριζόταν στο ερασιτεχνικό/οικιακό επίπεδο. Έτσι, η «δεσποινίς Σκουλούδη» αποκτά το ατελιέ της «εις την οδόν Σχοινοπλοκάδικα» (σημερινή Χατζημιχάλη Νταλιάνη, στην Παλιά πόλη των Χανίων).

Στα ζωγραφικά της έργα συμπεριλαμβάνονται πορτραίτα επιφανών προσωπικοτήτων (Ελ. Βενιζέλος, Ασπασία Μάνου) αλλά και απλών ανθρώπων, όπως και οικείων της, καθώς επίσης και τοπία και νεκρές φύσεις.

Σημαντικό έργο της θεωρείται ένας μεγάλος πίνακας που απεικονίζει την τελετή της Ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα (1913) αλλά και ο σχεδιασμός, την ίδια χρονιά, του αναμνηστικού γραμματοσήμου της Ένωσης, κατόπιν ανάθεσης της Γενικής Διοίκησης Κρήτης.

Παράλληλα, η Φλωρεντίνη λειτουργεί ως ενεργό μέλος της κοινωνίας της πόλης της. Η επαφή της με την επίσης Ρεθύμνια Καλλιρρόη Παρρέν-Σιγανού, οδηγεί σε μια δημιουργική σύμπραξη: το ατελιέ της Φλωρεντίνης γίνεται τόπος συνάντησης, συζητήσεων και σχεδίων, καθώς το καλοκαίρι του 1915 ξεκινά η σύσταση παραρτήματος του Λυκείου των Ελληνίδων στα Χανιά. Η ίδια η Φλωρεντίνη *«εχρησιμοποιήθη ως μεσάζων, τρόπον τινά της μεταφυτεύσεως και εγκολπώσεως της ιδέας της κ. Παρρέν»*, αναφέρει χαρακτηριστικά εφημερίδα της εποχής. Η μητέρα της, Κλεοπάτρα, αναλαμβάνει πρώτη πρόεδρος του Λυκείου στα Χανιά (1915-1923), η ίδια η Φλωρεντίνη είναι μέλος του πρώτου διοικητικού του συμβουλίου, ενώ μεταξύ των ιδρυτικών μελών

βρίσκεται και η αδελφή της, Ελένη (μετέπειτα, Δελφίνου). Αργότερα (1923), η Φλωρεντίνη θα συμμετάσχει ενεργά και στις δράσεις του Συνδέσμου για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών, όπως και ο αδελφός της Μανώλης.

Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι ο άλλος αδελφός της, Αντώνης, υπήρξε ανταποκριτής στον Πόντο κατά τη διάρκεια των διώξεων των μικρασιατικών πληθυσμών από τους Νεότουρκους. Η εμπειρία του οδήγησε στη συγγραφή ενός βιβλίου με τίτλο 'Ερημες Χώρες, Νεκρές πολιτείες, το οποίο εικονογράφησε η ίδια. Ο γάμος της με τον ναυτικό πράκτορα Τζώρτζη Καλούτση (1918) δεν ανέστειλε την εικαστική δραστηριότητά της. Η καλλιτεχνική της υπογραφή εμπλουτίζεται (Φ.Σ.Κ., πλέον, αντί Φ.Κ.), όπως εμπλουτίζεται και η ζωή της με τον ερχομό των τριών της παιδιών μέσα στη δεκαετία του '20: Αρτεμισία, Γιώργος (μουσικός), Βαλέριος (εικαστικός, στον οποίον και αφιέρωσε πρόσφατα μια μεγάλη αναδρομική έκθεση η Πινακοθήκη του Ρεθύμνου).

Ζώντας την εποχή όπου οι ανασκαφές του Έβανς (1900-1913 και 1922-1930) αποκάλυπταν τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς του μινωικού πολιτισμού, η Φλωρεντίνη άρχισε να εργάζεται σε δυο κατευθύνσεις. Αφενός να πειραματίζεται, μαζί με παλιές υφάντριες, πάνω στη δημιουργία υφαντών με παραδοσιακές τεχνικές, και αφετέρου να μεταφέρει σε μιλιμετρέ χαρτί (που εισήγαγε για τον σκοπό αυτόν από την Αγγλία) μοτίβα εμπνευσμένα από τα ανασκαφικά ευρήματα, με τρόπο που οι υφάντριες να μπορούν να τα μεταφέρουν με ακρίβεια στα υφαντά.

Το 1926 πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία την πρώτη της έκθεση τέχνης και χειροτεχνίας στο Λύκειο των Ελληνίδων, στην Αθήνα.

Ήδη από την προηγούμενη χρονιά (1925) η Φλωρεντίνη είχε μετατρέψει το οικιακό της εργαστήριο στα Χανιά σε επιχείρηση, που έφερε τη συμβολική ονομασία «Διπλούς πέλεκυς» και σταδιακά εξελίχθηκε σε βιοτεχνική μονάδα, δίνοντας σε πολυάριθμες γυναίκες έναν τρόπο οικονομικής ανεξαρτητοποίησης μέσω της βιοτεχνικής χειροτεχνίας.

Ο «Διπλούς πέλεκυς» γνώρισε εντυπωσιακή άνθιση ως και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, συνέχισε όμως τη δραστηριότητά του και στις μεταπολεμικές δεκαετίες, σε πείσμα της αυξανόμενης βιομηχανοποίησης και τυποποίησης. Έφθασε να περιλαμβάνει 150 αργαλειούς, να απασχολεί περί τις 200 γυναίκες, να διατηρεί πρατήρια στην Αθήνα, τα Χανιά, το Ηράκλειο, τη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, την Κέρκυρα και να προβάλλει, σε πολυάριθμες εκθέσεις στην Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό, μian «αναβιωμένη λαϊκή τέχνη».

Αυτή ήταν η Φλωρεντίνη Σκουλούδη-Καλούτση, μια γυναίκα που ένωσε «το ωραίο με το ωφέλιμο», όπως η ίδια συνήθιζε να λέει.

Μια γυναίκα που ένωσε τον τόπο της με την Ευρώπη, το ιστορικό του παρελθόν με το δικό του, αλλά και το δικό της, παρόν, την τέχνη της με τη χειροτεχνία και την ποιοτική βιοτεχνική παραγωγή. Μια γυναίκα από το Ρέθυμνο, μια καλλιεργημένη, δημιουργική και ανεξάρτητη γυναίκα του 20ού αιώνα. (Πηγή : Η Φλωρεντίνη Καλούτση και το έργο της, Σημειώσεις Ροδούλας Σταθάκη-Κούμαρη)

61. ΟΔΟΣ ΣΙΣΑΙΩΝ

Μια από της εκατό πόλεις της αρχαίας Κρήτης (εκατόμπολιν Κρήτη του Ομήρου). Βρίσκεται στο χωριό Σίσες Μυλοποτάμου, στο 47° χιλ. Ρεθύμνου-Ηρακλείου.

Αναφέρεται στον Barozzi και στον Καστροφύλακα. Το 1965 κατά την εκτέλεση έργων προς Β του χωριού Σίσες, βρέθηκε μια κυλινδρική στήλη ύψους 0,64 και διαμέτρου 0,45 μ. που χρησίμευε σαν βωμός ή οροθέσιο της περιοχής. Επάνω στην κυλινδρική επιφάνεια της είναι χαραγμένη με γράμματα του 2^{ου} ή των αρχών του 1^{ου} π.Χ. αιώνα η λέξη ΣΙΣΑΙΩΝ. Η στήλη αυτή με το όνομα Σισαίων, τα νομίσματα που έχουν βρεθεί σε τάφους, τα ερείπια που φαίνονται στο χώρο δείχνουν ότι στο μέρος αυτό υπήρχε αρχαία πόλη με το όνομα Σίσα ή Σίσαι και οι κάτοικοι Σισαίοι, αν και δεν αναφέρεται από τους αρχαίους συγγραφείς. Το όνομα είναι μινωικό και διασώθηκε ακέραιο στο πέρασμα των αιώνων στο σημερινό χωριό Σίσες.

62. ΟΔΟΣ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΟΛΔΑΤΟΥ

Εμβληματική φυσιογνωμία της Ελληνικής Αστυνομίας. Αποστρατεύτηκε με το βαθμό του Υποστρατήγου. Υπηρέτησε χρόνια στην Κρήτη από ανώτερες θέσεις, με πολύ σημαντικές επιτυχίες ενάντια στο οργανωμένο έγκλημα. Υπήρξε θύμα βομβιστικής επίθεσης από κυκλώματα του υποκόσμου λόγω της επιτυχημένης δράσης του. Έχει ταφεί στο Πέραμα. (Πηγή : Αρχεία Κρήτη tv, άρθρα δημ. Δημητρίου Τζανακάκη)

63. ΟΔΟΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ

Τόπος θυσίας 400 περίπου ανθρώπων κατά την επανάσταση του 1821(24/1/1824)

64. ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΗ ΣΩΠΑΣΗ Ή ΚΟΥΒΟΥ

Οπλαρχηγός στο Αρκάδι (1830-1866) με καταγωγή από τα Λιβάδια. (Πηγή : Η Κράνα στη Μεγάλη Κρητική Επανάσταση 1866-1869, Μιχάλης Τρούλης)

65. ΟΔΟΣ ΤΑΛΩ

Ο Τάλως ήταν μυθικός φύλακας της Κρήτης. Η παράδοση λέει ότι ο Τάλως διέμενε στα Ταλλαία Όρη.

66. ΟΔΟΣ ΤΡΙΠΟΔΟΥ

Μια από της εκατό πόλεις της αρχαίας Κρήτης (εκατόμπολιν Κρήτη του Ομήρου).

Διοδ. Σικελιώτης <<Διότι λένε πως ο Πλούτων γεννήθηκε στο Τριπόδω της Κρήτης από την Δήμητρα και τον Ιάσονα>>.

Ο Ησίοδος (Θεογονία 969), αναφέρει ότι η Δήμητρα συνευρέθει με τον Ιάσονα σε ένα χωράφι, τρεις φορές οργωμένο, ένι τριπόλω Κρήτης εν πίοι δῆμω. Σήμερα το όνομα αυτό σώζεται στο χωριό Τριπόδω, στις Μαργαρίτες Μυλοποτάμου, όπου στις τελευταίες ανασκαφές βρέθηκαν αξιόλογα αντικείμενα. Το ότι έχει παρερμηνευτεί το χωριό του Ησίοδου και ότι δεν υπάρχει τέτοια αρχαία πόλη, μάλλον είναι λάθος.

67. ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΦΩΚΑ

Από τους σημαντικότερους αυτοκράτορες του Βυζαντίου (912 – 969). Το 961 μ.Χ, απελευθέρωσε την Κρήτη από τους Άραβες.

68. ΟΔΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΧΟΥΡΔΑΚΗ

Γεννήθηκε το 1903 και πέθανε το 1952. Ήταν ο πρώτος Πρόεδρος του Περάματος. Είχε καταγωγή από Καλαμά ή Καλανταρέ. Όταν το Πέραμα είχε μόνο 153 κατοίκους ο Χουρδάκης τους πρότεινε να γίνει γραμματέας του Περάματος αμισθώς και να προσπαθήσει να βελτιώσει την κατάσταση στο χωριό. (Τότε, το 1928, το Πέραμα υπαγόταν στην Κοινότητα Αγγελιανών). Πράγματι οι κάτοικοι του Περάματος δεχτηκαν και ο ίδιος εργάστηκε με ζήλο πέρνωντας ένα χωριό συντρίμια και κατάφερε να το κάνει Κοινότητα το 1930. Οι Περματιανοί εκτιμώντας την εργασία που είχε κάνει αφιλοκερδώς τον στηρίξαν με την ψήφο τους. Κάποια από τα έργα που έκανε ήταν : το νεκροταφείο, το 1^ο Δημοτικό, δεντροφύτευση το Πέραμα, έφτιαξε το βασιλικό πηγάδι, φύτευσε εκεί μια όμορφη μουριά, τοποθέτησε ένα μεγάφωνο, έβαλε φως Λουξ (πολύ λίγα μέρη τότε είχαν τέτοιο φως) και επέκτεινε τα όρια της κτηματικής περιφέρειας του Περάματος. (Πηγή : Αρχεία της Κοινότητας, Σημειώσεις διδασκ. Δ. Τεκονάκη 2015, Μαρτυρίες κατοίκων)

ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ

Το Δημοτικό Συμβούλιο αφού μελετήσει την παραπάνω πρόταση καθώς επίσης τις νέες αιτήσεις και προτάσεις καλείται να αποφασίσει σύμφωνα με τον νόμο.

Ως εκ τούτου μπορεί:

1. Να μην αποδεχθεί τις νέες αιτήσεις και προτάσεις, αλλά να αποδεχθεί ως έχει την πρόταση της Κοινότητας Περάματος και την γνωμοδότηση της Επιτροπής Ονοματοθεσιών.
2. Να μην αποδεχθεί την πρόταση της Κοινότητας Περάματος και την γνωμοδότηση της Επιτροπής Ονοματοθεσιών και να απέχει από απόφαση, γεγονός, που σηματοδοτεί εκ νέου όλη την διαδικασία.
3. Να εξετάσει τις αιτήσεις ονομασίας οδών και τις προτάσεις που προαναφέρθηκαν και να τις αποδεχθεί. Στην περίπτωση αυτή, α) πρέπει απέχει από απόφαση για τον αριθμό οδών που διαφωνεί και να προτείνει ονόματα επ αυτών, ως εκ τούτου εξ αρχής διαδικασία για τους συγκεκριμένους δρόμους και β) να αποδεχθεί το υπόλοιπό της πρότασης της Κοινότητας

Περάματος και της γνωμοδότησης της Επιτροπής Ονοματοθεσιών.

Το Δημοτικό Συμβούλιο καλείται να συζητήσει και να λάβει τις σχετικές αποφάσεις.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

1. Η παραπάνω εισήγηση θα διαβαστεί στα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου.
2. Στην συνέχεια θα κληθεί ο Πρόεδρος της Κοινότητας Περάματος κ. Αντώνιος Ματθαιακάκης να μιλήσει σχετικά με το σκεπτικό της πρότασης του Κοινοτικού Συμβουλίου.
3. Ακολουθώντας θα τοποθετηθεί ο Δήμαρχος Μυλοποτάμου κ. Δημήτρης Κόκκινος.
4. Στην συνέχεια, θα μπορούν να τοποθετηθούν οι Δημοτικοί Σύμβουλοι που επιθυμούν να αναπτύξουν ομιλία έως τρία λεπτά, με την διευκρίνιση, ότι οφείλουν να έχουν εγγραφεί στην σχετική λίστα ομιλητών, τουλάχιστον δέκα λεπτά πριν την έναρξη της συνεδρίασης στην γραμματεία του προεδρείου του Δημοτικού Συμβουλίου.
5. Εν συνεχεία θα γίνει διαλογική συζήτηση επί των προτάσεων που ετέθησαν.
6. Η συζήτηση θα ολοκληρωθεί με την σχετική ψηφοφορία.

ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ